

PÄRSKE

HELSINGIN MELOIJEN JÄSENLEHTI

2/2014

HELSINGIN MELOJIEN TIEDOTUSLEHTI

Pärske 2 / 2014

ISSN 1239-1107

TOIMITUS JA
TAITTO Eeva Hagel; parske@helsinginmelojat.fi
KANSIKUVA Ilkka Salmi, Muinaisretki 2014 osallistujia
TAKAKANSI Ilkka Salmi

PAINOPIIKKA Unigrafia Oy Yliopistopaino

HEMEN
TOIMITILAT Soutustadion SS
(valkea betonirakennus)
Mustikkamaa MM
(puutalo Mustikkamaan sillan länsipuolella)
Korjaustila Vallilassa
(sisäänkäynti Pälkäneentieltä)

HEMEN TOIMIHENKILÖT

Puheenjohtaja Ville Teittinen; puheenjohtaja@helsinginmelojat.fi
puh.050 350 3778
Varapj Juha Nieminen
Sihteeri Maria Tikkala, sihteeri@helsinginmelojat.fi
Muut hall.jäsenet Tiina Kujansuu, Elina Suhonen ja Sakari Höysniemi
Jäsensihteeri Essi Savunen; jäsensiat@helsinginmelojat.fi,
puh. 050 533 2808
Koulutus (koord) Tiina Kujansuu; koulutus@helsinginmelojat.fi
Retkiryhmä (koord) Mirja Hämäläinen; retkiryhma@helsinginmelojat.fi
Talkoot talkoo (a) helsinginmelojat.fi
MM vajavastaava Jukka Honkala; jukkahonkala@welho.com,
040 507 0880
SS vajavastaava Jyrki Uotila; jyrki.uotila@luontopalvelut.fi,
0400 831 404
Päivystysvastaava Atte Karhima, atte.karhima@lemminkainen.com
Hankintavastaava Risto Lehtivaara; risto.lehtivaara@kolumbus.fi
Turvallisuusvastaava Anu Sauliala; anu.sauliala@iki.fi, 044 514 7957
Taloudenhoitaja Elina Suhonen; talous@helsinginmelojat.fi
POSTIOSOITE Helsingin Melojat ry, PL 944, 00101 Helsinki

SI SÄL TÖ 2/14

Pärskeen päältä	 s 4
Hallitus tiedottaa	 s 5
Hallitus 2014	 s 6
Panu Härmävaara: Ah, Ahvenanmaa!	 s 8
Anni Koskela: Inarinjärvelle Uudelleen ja uudelleen...	 s 12
Soila Lehtonen: Tumman veden päällä kesät talvet: meloja luistelee!	s 16
Pasi Mäenpää: Muinaismelontaa vedellä ja ilman	s 18
Eeva-Riitta Kanto: Kesäisen Itämeren vitsaus. Mela upposi puuroon	s 24
Syyskokouskutsu ja esityslista	s 27

Kuva: Ilkka Salmi

Pärskeen päältä

Istun tietokoneella ja taitan Pärskeen syysnumeroa. Ikkunasta näen, että aurinko paistaa. Kismittää, kun mieli tekisi vesille, juuri nyt. Mutta lehti pitää saada painoon. No, vesille ehtii huomennakin. Ja mikäs tässä näitä ihania juttuja lukiessa. Onpa mukavaa hommaa!

Lehtijutun teko, taitto tai valokuvien jakaminen jutun yhteydessä on pieni talkoosan, mutta siitä kuten kaikista muistakin "seurana-keista" on kovasti iloa meille mujille melojille! Kiitos teidän talkoolaisten, Pärskeessä on taas paljon tarinoita kesän reissuilta ja onpa yksi mielenkiintoinen juttu talven odottelijoillekin!

Seuraaviin lehtiin peräänkuulutan taas talkoohenkeä. Pärskeen kuvakisa 2015 käynnistyy NYT ja aihe on tällä kertaa vapaa. Parhaan otoksen ikuistajalle on tarjolla sankoin mitoin mainetta ja kunniaa, ja osuvimmista laukauksista koostetaan vuoden päätteeksi kalenteri.

Kilpailukuvat lähetetään osoitteella parske@helsinginmelojat.fi. Yhteen lähetykseen saa sulloa maksimissaan neljä kuvaa, muuten kuvien määrää ei ole rajattu. Jokainen kuva pitää nimetä.

Tuore Päske on käsissäsi, kokonaan talkoilla toteutettuna. Ahmi se alusta loppuun. Seuraava numero ilmestyy maaliskuussa. Ehkä haluat jakaa oman tarinasi silloin?

-Eeva

Jonna Asikainen: Lossimatalla

Hallitus tiedottaa

Palvelukseen halutaan: Jäsen- ja talousihteeri 2015

Haluatko suoristella merivedenhajuisia kuitteja?

Onko intohimonasi kertoa tilitoimistolle mille tilille kelluntaliivit laitetaan?

Haluatko olla juuri se henkilö, joka saa ensimmäisenä lähettää sähköpostin uudelle jäsenelle ja kiittää lähtevää menneistä vuosista?

Ja ajattele, että tästä vielä maksettaisiin niin että voisit hankkia kuivapuvun, upean melan taikka matkustaa lämpimämmille vesille paljon Kauniaista kauemmas.

Nyt on tarjolla 150 tunnin palkkatyötehtävä sivutoimisena jäsen- ja talousihteerinä. Tehtävänä on hoitaa Hemen maksuliikenne ja yhteydenpito tilitoimiston kanssa sekä jäsenrekisteri. Viime vuonna tehtäviin meni noin 150 tuntia. Näppärä voi päästä vähemmälläkin.

Kirjoita lyhyt hakemus, miksi juuri sinun tai yrityksesi pitäisi päästä hoitamaan Hemen talousrutiineja ja miten paljon tarvitsisit korvausta 150 tunnin työstä. Seuran jäsenyys on suotavaa, mutta ei todellakaan välttämätöntä.

Vapaamuutoiset hakemukset 30.10. mennessä osoitteella puheenjohtaja@helsinginmelojat.fi

Lisätiedot:

Ville Teittinen 050 350 3778

puheenjohtaja@helsinginmelojat.fi

Elina Suhonen talous@helsinginmelojat.fi

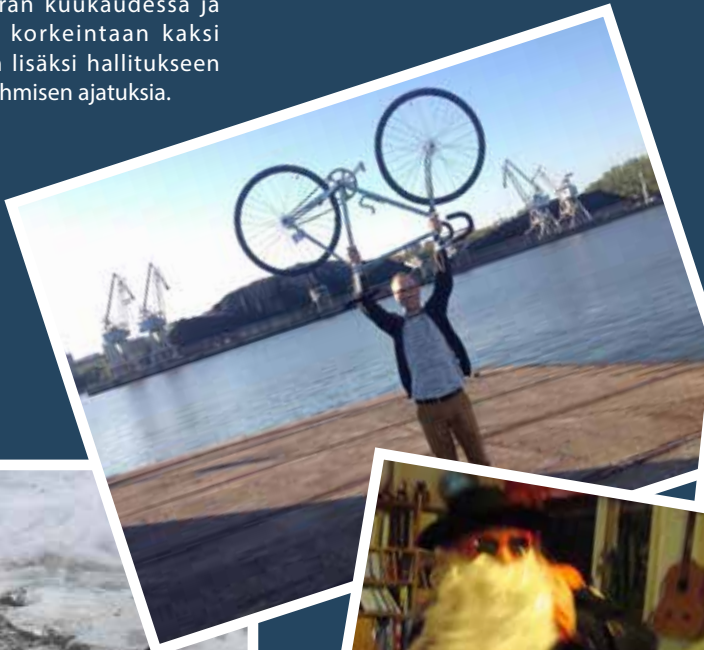
Essi Savunen hemejasensihteeri@gmail.com

Jonna Asikainen: Kobbja Klintar, Ahvenanmaa

Hallitus 2014

Vuoden 2014 hallitus hakee mandaattia jatkaa tulevanakin vuonna. Elina, Ville ja Tiina ovat olleet muutaman vuoden ja siis erovuorossa. Sakari, Juha ja Maria taas ovat aloittaneet keväällä. Seuran strategiat ja tavoitteet ovat jo muutaman vuoden takaa ja siksi uusi hallitus aikoo selvittää seuralta sen elämän tarkoituksen ja sen miten siihen päästään. Hallitus kokoontuu noin kerran kuukaudessa ja kokoukset kestävät korkeintaan kaksi tuntia. Erovuoroisten lisäksi hallitukseen mahtuisi vielä kahden ihmisen ajatuksia.

Sakari Höysniemi, Tiedotus
SUP-lauta on melonnan Jopo.

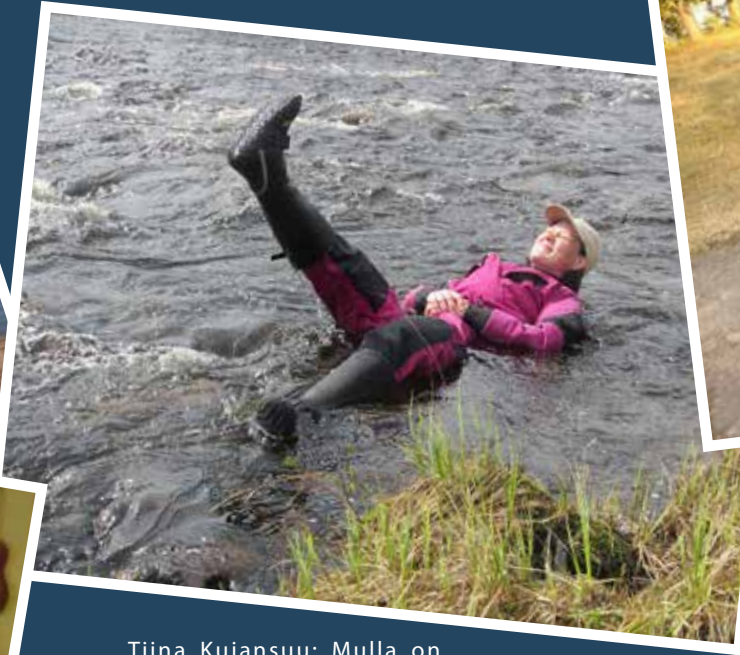
Ville Teittinen on luvannu
johtaa puhetta saman ver-
ran kuin meloa

UUSI JÄSEN touhuu
ja höpöttää, mutta
haluaa myös viedä
Hemeä eteenpäin

Elina, taloudenhoitaja
evp, aikoo jatkossa teh-
dä vieläkin mukavampia
asioita kuten järjestellä
HeMelle tapahtumia ja
hei, ihan vaan MELOA!

Tiina Kujansuu: Mulla on
melkein aina tällaset uikka-
rit päällä vedessä

Juha Nieminen, varapj

UUSI JÄSEN,
haluaa meloa hyvä-
ssä seurassa

Maria Tikkala, seuran sähkössä sihteerin
pöytäkirjoja ja esityslistoja jo vuodesta
2014 (kuva retusoitu)

Ah, Ahvenanmaa!

Teksti: Panu Härmävaara
Kuvat: Jonna Asikainen

Ahvenanmaan pääsaari valikoitui retkikohteeksi, koska emme olleet aikaisemmin sitä kiertäet. Brändö, Kumlinge, Kökar, Föglö ja muut pääsaaresta irtolaiset kunnat olivat minulle tuttuja aikaisemmilta retkiltä. Jonnalle toisaalta kaikki Ahvenanmaalla oli uutta, joten nyt oli juuri oikea hetki tehdä reissu pääsaaren ympäri.

Pohjoissa Geta, lännessä Eckerö ja etelässä Maarianhamina. Siinä retkemme ulottuvuudet. Lähtö- ja paluupisteinä idässä toimi Bomarsundin linnake. Lähtöpiste osoittautuikin historiallisesti perustelluksi, sillä saaren halki kulkenut postitie kulkee juurikin itä-länsisuunnassa Eckeröstä Bomarsundiin ja melontaretken puolimatassa saapuisimme postitien läntiseen reunapisteeseen Eckeröön. Bomarsundia voi suositella myös käytännön syistä lähtöpisteeksi, sillä vesillelasku onnistui suojaisasta hiekkapoukamasta ja auton sai vaivatta jätettyä linnoituksen parkkipaikalle kymmeneksi päiväksi meitä odottamaan.

Matkalla poimimme muutamia herkkupaloiksi katsomiamme saaria. Ensisijaisena

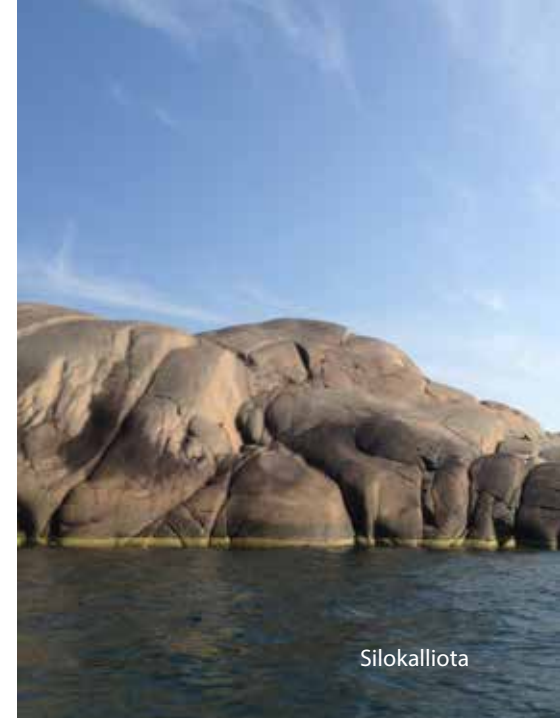
toiveena oli päästä Väderskärille, joka on Myrskyluodon Maija -elokuvaan kuvattu ulkosaari. Väderskär sijaitsee yksinäisenä saarena 10 kilometrin päässä isäntäkylästä Simskälästä koilliseen. Väderskärin tarina on myös kynäilty Simskälän kylässä sijaitsevassa kirjailijan kotitalon ullakolta käsin. Kotitalon editse voi meloa, kun reitittää matkansa sopivasti Bomarsundin suunnasta kohti Myskyluotoa.

Ahvenanmaan saaret lämmittävät mukavasti melojan mieltä. Erityistä sisäistä lämpöä kehoon tuovat kuitenkin rakkaudella valmistellut retkiruuat. Jonna kuivasi lainatulla ruokakuivurilla usean ruuan ainekset valmiiksi. Kun oikein innostuu, niin tähänkin voi saada kulumaan neljä lomapäivää. Yllättävän autenttista ja ennalleen elpyvää retkiruokaa on esim. kuivattu poronkärästys ja kotona kokonaan valmistettu ja kuivatettu intialainen papu-parsakaalipata. Paikan päällä perunarieskaset ja lettuset paistui uudella keittiöhan-kinnalla: Jetboilin tasaista lämpöä tuottavalla paistinpannalla. Lisäksi repertuaariin kuuluu käsinsyötävät wrapit, jotka voidaan koota ja syödä tarvittaessa käsin.

Pohjois-Ahvenanmaassa on kolme jylhää piirrettä. Ensimmäinen piirre on kaukomaisema, josta tulee mieleen Norja, Välimeri tai ihan mikä tahansa ulkoma, jossa vuoret ja meri kohtaavat. Geta ja Saltvik nousevat

sen verran merenpintaa korkeammalle, että illuusio ulkomailla olostä on pettämätön. Vielä kun siihen yhdistää muutaman hiekkarantaisen yöpymisaaren tai kalliolaguunin niin voi kysyä, miksi ihmeessä mennä merta edemmäs kalaan? Toiseksi tulee mieleen Getan sileäpintaist valashahmoiset kalliot. Me meloimme niiden ohi tyynellä säällä samalla tiedostaen, että syysmyrskyllä näiden valaiden yönmustaa pintaa pitkin ylös kipuaminen olisi mahdottomuus. Rantautumispaikkoja ei yksinkertaisesti ole. Kolmas piirre on saaren asukkaissa oleva henki. Veden hakureissulla juttelimme pitkät pätkät ihmisten kanssa, joiden perhe- ja sukutilat kietoutuvat yhteen Ruotsin ja Suomen puolella. Oman kokemuksen mukaan kyse ei ole pelkästään rikkaista suomenruotsalaisista, vaan alueella on myös herttaisia ihmiskohtaloita, joissa nuoruus on vietetty Helsingin kaduilla, aikuisuus rakentunut Uppsalassa työn perässä ja vapaa-ajalla rakennetaan sukutilaa Getalla.

Eckerö on taas yllättävien kontrastien kylä. Pohjoisesta Främstön saaren välistä meloen vastaan tulee ensin muutama leirintäalue. Tai miten näitä alueita pitäisi kuvata, kun niissä majaillaan autolla perässä vedettävissä majoitteissa ja niiden edessä melojan tehtävä on pujotella vedessä kellujia, jotka vuoroin etenevät uiden, polkuveneellä tai millä lie pomppulelulla vaappuen. Tämän kokemuksen jälkeen kurvin takaa avautuu miltei presidentin linnaa muistuttava empirerakennus, joka valmistuessaan ilmensi ylväänä postilaitoksena Venäjän vallan mahtia länttä kohti. Postitalon sisäpihalta löytyy urbaani aukio, jota rajaavat suklaapuoti, kahvila ja kulturellia ilmapiiriä virittelevä taidenäyttely. Voisi kuvitella, että pientä täydennystä ruokavaroihinkin löytyisi pienen saaristolaispuodin muodossa, mutta tähän tarpeeseen emme saaneet paikallisilta mitään suosituksia. Yksi erikoinen puoti kylässä kyllä on. Tuotevalikoimassa on sulassa sovussa mm. Oltermannia, sukkahousuja, rantaleluja sekä Lidlin pullovettä nelinkertaisella hinnalla. Onneksemme

Silokalliota

Rakkolevää

vieressä sattui olemaan pieni kirppis-loppis, josta sitä vastoin saimme ostettua rakkaudella kasvatettua kesäkurpitsaa ja avomaakurkkua. Ovat edelleen herkullisuudessaan vuoden maukkaimmiksi todetut kasvikset.

Eckerön eteläpuoli Maarianhaminaan asti on saaretonta, leikkisästi sanottuna "lobotomiapotilaalle" soveltuvaa melontaa. Sen voi kuka tahansa tarkistaa karttaa katso-
malla. Rannan maastonmuodot lähentelevät lättänä eikä siellä ole lainkaan saaristoa, jonka suojassa puikkelehtia. Tylsää piisaa siis tyynellä säällä. Tälle osuudelle saimme etelän ja lounaan puoleista tuulta noin 8 m/s. Ahvenanmereltä kantautuu silloin paikalle noin

metrinen maininki. Sinänsä haastava ympäristö, joka vaatii huolellista suunnanottoa ja matalikkopaikkojen lukutaitoa. Yksi komea hiekkarantakin löytyy, jolle matkaa tekevä kannattaa ajoittaa surffirantautuminen.

Maarianhaminan eteläpuolella on monia hienoja paikkoja. Näistä mainittakoon Nätön lehdot, Inre Korsön suojelualue ja Kobba Klintar. Kobba Klintar on vuosina 1862–1972 toiminut luotsiasema, joka mereltä nähtynä muistuttaa pystyyn nostettua sokeripalaa sekä viereen pystytetty pooki sokeritoppaa. Vanhassa luotsituksessa on nykyään kannatusyhdistyksen ylläpitämä lämminhenkinen kesäkahvila. Jännittäväksi paikan tekee ruotsinlaivojen reitit. Kallioyhmän molemmin puolin kulkee väylät ja Kobba Klintarin kohdalla ne yhdistyvät Maarianhaminaan satamaan johtavaksi pääväyläksi. Paikka on erittäin altis tuulille ja sinne saapuminen ja sieltä lähtö tarkoittaa tuulisella säällä korkeita aaltoja. Paikan päällä on kuitenkin suojainen satama ja puiset luiskat "pienveneille".

Kobba Klintarin kohdalla olimme olleet matkassa seitsemän päivää ja seitsemän yötä. Suunnitelmana oli ollut kiertää Ahvenanmaa myös Lemlandin eteläpuolelta. Jonnan sairastuminen ja puolikuntoisena melonta isoissa aalloissa söivät voimia. Päätimme kurvata kohti Maarianhaminaa, jossa tarvittaessa voisimme jopa keskeyttää retken. Jonnan kunto ei ihan kantanut maaliin, joten pysähdyimme ex tempore Inre Korsön saarelle. Siellä on todella vaikuttavaa vanhaa metsää, ja satuimmepa törmäämään myös saarella majailevaan hirveen.

Maarianhaminassa keräilimme päivän verran voimiamme, kävimme ruokaostoksilla ja ravintola Indigossa. Heti huomaisimme, että luonnon kalliot ja kahdestaan matkalla vietetty aika voittavat leirintäalueen ja Maarianhaminan "urbaanin sykkeen" sata-nolla. Yritimme kaikin tavoin arvioida, voisimmeko vielä päästä takaisin Bomarsundiin jollakin tavoin. Onneksi Jonnan oireet helpottivat ja pääsimme jatkamaan matkaa Lumparnin

kautta maaliin. Lumparn on kartasta katsottuna noin 10 km halkaisijaltaan oleva kraateri. Uskomaton paikka, jossa vesi on aistittavasti kylmempää, kirkkaampaa ja turkoosimpaa kuin muualla Ahvenanmaalla.

Lumparnin länsirannalla olevilla kallioilla yövyimme viimeisen yön. Monesti pohdimme Ahvenanmaan jokamiehen oikeutta verrattuna Manner-Suomeen. Niin taitaa olla, että Ahvenanmaalla telttailu on kielletty ilman maanomistajan lupaa. Otimme aina sen linjan, että kysyimme luvan mikäli se suinkin oli mahdollista ja kun löysimme jonkun jolta lupaa kysyä. Tämä yöpymispaikka oli retkemme ainoa, jossa meillä oli edes pieni näköyhteys yhteenkään mökkiin tai tilaan. Kahdensadan metrin päässä näimme ihmisiä uimassa. Kun kävimme kysymässä heiltä lupaa yöpymiselle, he kertoivat olevansa saksalaisia ja paikan olevan kuntalaisten yhteinen salaisuus, aarteenomainen uimakallio. Päätimme nauttia siitä yhden yön ja jatkaa seuraavana päivänä matkaa - melojille tuttuun tapaan - jälkiä jättämättä.

Inarinjärvelle uudelleen ja uudelleen...

Teksti: Anni Koskela

Kuvat: Anni Koskela ja Valtteri Lonka

Olimme molemmat saaneet ensikosketuksen melontaan Inarinjärvellä Stephan Grimmin (Steffen) järjestämällä HeMen seuraretkillä 2000-luvun alussa. Järvelle on tullut palatua aina uudelleen ja uudelleen. Valtterille tämän kesäisen reissu oli yhdeksäs ja itselleni seitsemäs.

Tänä vuonna teimme kaksiviikkoisen reissullemme elokuun alussa. Ajankohta oli erinomainen. Mitkä kelit! Nyt ei tarvinnut olla Pulkin Paulan veroinen avantouimari pystyäkseen polskimaan Inarinjärvessä. Paula osoitti lämmينverisyytensä, kun hänen ja Niemisen Erkin kanssa retkeilimme Inarilla 2002 (12 vuottako siitä jo on!). Silloin vesi oli hyistä.

Nyt lähdimme liikkeelle Ukonjärven loma-kylästä. Suuntasimme ensin yhteen suosikkikohteeseemme Sammakkojärvelle. Tunne oli kuin olisi kesämökille mennyt. Olimme olleet siellä jo kolme kertaa aiemmin ja aina useamman yön. Nyt jäimme Sammakkojärvelle kolmeksi yöksi. Ensimmäisenä yönä saimme nauttia ainutlaatuisesta kurkien konsertista. Kurkia oli useammalla puolella järveä ja kuulosti kuin ne olisivat laulaneet toisilleen. Seuraavana päivänä retkeilimme Sammakkojärven läheisillä pikkujärvillä. Paikat olivat tuttuja jo entuudestaan. Mielessä olivat aiempien kertojen ahvensaaliit ja hilla-suot. Odotuksemme täytyivät kun Valtteri nappasi kuusi isoa ahventa samalta paikalta.

Enemmänkin olisi tullut, mutta eihän ne siinä kuumuudessa olisi säilyneet. Mikä nautinto oli istua rauhallisen kauniin erämaajärven rannalla ja syödä juuri pyydystettyjä ahvenia. Hillasuolta haettiin jälkiruoka. Päivän kruunasi sääksi, jonka yllätimme tähyilemässä järven rannalla. Kuulostaa auvoiselta. Sitä se olikin, kunnes ilta koitti. Sääskiä ei ollut mutta polttiaiset olivat kimpussa.

Sammakkojärven jätimme haikain mielin ja suuntasimme Kirakkaniemeen. Se on yksi loistavimmista paikoista ihailla auringonlaskua Inarinjärvellä. Valtteria sinne kuitenkin vetävät harjukset. Valtterin retken kohokohta olikin pian koittamassa. Tämänkertaisella vonkaleella oli pituutta ainakin 52 cm (vähän venytettynä...). Kirakkaniemessä koimme myös retkemme jännittävimmät hetket. Emme ole koskaan ennen telttailleet ukkosmyrskyssä. Kömmittyämme telttaan yöpuulle alkoi räiskyä. Jonkin aikaa laskimme ukkosen etäisyyttä. Pirskatti vie, kyllä se meinasi päälle tulla. Ei auttanut kuin vetää kuoret päälle ja painua sateeseen. Telttamme oli niin aukealla paikalla, ettemme uskaltaneet sinne jäädä. Ulosmeno kannatti. Ilotulitus oli hienoa katseltavaa. Toisen kerran pääsimme ihailemaan salamoita retken loppupuolella yöpyessämme Jääsaaren lähellä. Toinen puoli taivaasta räiskyi ja toisella puolella oli mitä hienoin auringon lasku. Onneksi sillä kertaa ukkonen

Valtteri ja 52-senttinen

kiersi kaukaa ja saimme nukkua rauhassa.

Papinsaaren mahtava hillasuo oli seuraava kohteemme. Ja nam, hilloja löytyi. Löysimme saaresta meille uuden loistavan rantautumispaidan, sileän rantakallion johon kajakit oli helppo vetäistä. Kun vielä pääsimme maistamaan punalihaista, niin mikäpä siinä hellepäivästä nauttiessa.

Paluu Ukonjärvelle sujui leppoisasti. Vain kerran jouduimme odottelemaan tuulen tyynytymistä. Jännitän isommassa sivuaallokossa kiinteäeväisellä pikku-Nordkapilla melomista. Yhdellä aiemmalla reissulla sivuaallokko yllätti kesken ylityksen. Se onkin yksi melontaurani jännittävimpiä selviytymiskokemuksia. Melon-

takilometrejä ei laskettu, muttei niitä paljoa tullutkaan. Inarilla melontakilometrit taitavat vähentyä vuosi vuodelta. Siellä nautitaan leppoisasta lomailusta luonnon rauhassa.

Seuraavalla kerralla päätimme jo mennä Vätsärin puolelle. Kynelvuonon läheiset erämaajärvet kutsuvat. Haaveilemme myös vielä joskus menevämme uudelleen Surnujärvelle, missä Steffen ja kumppanien kanssa olimme 13 vuotta sitten. Surnujärvi oli todella kaunis ja reitti sinne kulki pitkin erämaisia pikkujärviä.

Anni Koskela, hemeläinen vuodesta 2000

Tumman veden päällä kesät talvet: meloja luistelee

Teksti ja kuva: Soila Lehtonen

Luistelu on melonnan vastinpari, sauva melan.

Kun maisema on äänetön, vain luistimenterät kalisevat jään pinnalla, aurinko nousee edessä punaisena pallona, ympärillä leviää hiljainen kermanvalkea ja violetinharmaa, ihmisetön horisontti, luistinten ja sauvojen tasainen liike ja hapekkaan, suloisen ilman huumaa on elämys joka vertautuu... no, parhaisiin melontahetkiin.

Tuhannen taalan keikaksi sanon sitä huh-tikuista, aikaista pitkäperjantaiamua jolloin unisena olin bussilla ja kävellen, luistimet repussa hankkiutunut luistelureitille, jolla olin ainoa ihminen. Reitti oli loistokunnossa.

Siis vain minulle oli sen aamun upeus valmistettu! Ekstaattisena luistelin auringon-nousuun, ja vasta tunnin päästä alkoi vastaan tulla jokunen muukin, kaikilla kestopöytä naamallaan.

Munakoisonvärinen, kuplainen, lasinkirkas jää peittää laineet, joilla parin kuukauden kulu-tua taas melon, hennonvihreässä keväässä.

Luistelu on harvinaista herkkua luonnon-tilassa, lumettomilla jäillä, varsinkin nykyisten oikkutalvien aikana. Retki- ja matkaluistelu-termit eivät ole jäänkirkkaasti eroteltavissa toisistaan, mutta "retkeily" tuntuu sisältävän vapaan vaeltelun, esimerkiksi lumettomalla jäällä; matkaluistelun taas voisi ajatella viit-taavaan reittiin, jolla voi luistella kilometri-kaupalla.

Missä on mahdollista hoitaa kilometrien mittaisten luonnonjääreittien aurausta ja huoltoa? Saimaan Linnansaaren maisemissa sitä on harjoitettu kymmenisen vuotta, ja hitaasti se on kasvattanut suosiotaan. Par-hainta se on tietysti maaliskuun säkenöivässä, viimattomassa auringonpaisteessa.

Reitillä on silloin hyväntuulista väkeä: vauvat ja vaarit, koirat ja kelkat, venäläiset ja hollantilaiset (jotka ovat niin pro että kiitävät kaalimadonvihreissä sukkapuvuissa joissa on mustat polvipaikat). Eväät penkillä, naama kohti auringon lämpöä.

Ei tarvita selässä kannettavia survival-pakkauksia joissa on täydelliset vaihtova-rusteet jäihin putoilun varalta, aikatauluja ja ryhmäjärjestelyjä. Yksin voi mainiosti kiittää tuntikaupalla turvallisella, valvotulla reitillä, jolla ei ole tungosta. Hienoimmat hetket kajakissakin tulevat koetuiksi aikatauluitta, myös yksin.

Rantasalmen ja Oravin välillä on Suomen pisin matkaluistelureitti, parikymmentä kilometriä. Jos talviolot sallivat, reittejä on enemmänkin – auraus, höyläys, raitojen ja epätasaisuuksien jäädytys ja muu huolto vaativat rutkasti matkailuyrittäjien ja kuntien ponnisteluja. Kausikortti 2014 maksoi 40 euroa, päivälippu 8 – kohtuukorvaus siitä mitä reitillä tehdään öin päivin. Rantasalmen kylällä on lisäksi 5-6 kilometriä pitkä rata Raudanvedellä.

Vuokraamot tarjoavat välineet kokeiluun, mutta jos lajiin hurahtaa, äkkiä on saatava omat luistimet ja sauvat. Reittejä hyödyn-netään siis myös potkukelkoin (jalkineisiin nastatehosteet). Kaunoluistimet tai hokkarit ovat huonoja välineitä: kilometrit vaativat pitkiä teriä, joilla potkusta tulee taloudellinen ja matka etenee vaivattomasti. Luistimet voi kiinnittää tukevavartisiin talvivaelluskenkiin. Luistimet ja sauvat maksavat sadasta kahteen.

Ei siis tarvita kuin se Saimaa.

Siellä olen melonut toistakymmentä vuot-ta, ja napannut matkaluistelukoukkuun ensi kerrasta seitsemän vuotta sitten. Luistelllessani Kaunisluotojen ohi muistelen niille tehtyjä idyllisiä kajakkipiknikreikiä, joutsenia ja uik-kuperheitä. Kimaltava valkea aava sulaa taas ihan kohta tummina läikkyviksi laineiksi, joilla kuikat kokoontuvat.

Muinaismelontaa vedellä ja ilman

Teksti: Pasi Mäenpää

Kuvat: Ilkka Salmi

Jos haluaa nähdä seitsemän kalliomaalauspaikkaa viikonlopussa, ei voi meloa pelkkää vettä pitkin. Otan Lampisen kanssa ennakkoon ja käymme ensin kahdeksannella Luumäen Lennusjärvellä, kun muut vasta pakkaavat traileria Soutustadionilla. Ei löydy punaväriä, puuttuvat tarkat koordinaatit ja riittävä määrä silmäpareja.

Katsastamme pari rantautumispaikkaa ja kurkkaamme vesitilannetta. Sitten suunnataan Inkilään, Tuohiaisen pohjoisrantaan, lähettämään Lampinen tiedustelemaan ja valtaamaan Haukkasaari. Iitin ladun tutut

olivat siellä käyneet mutteivät yöpyneet, ja vähän hirvittää, mahtuuko sinne 20 telttaa. Kiinteä leiri on välttämättömyys tällä retkellä.

Kahden yön paratiisi

Inkilän ranta osoittautuu oivaksi lähtöpaikaksi ja rankkasadekin houkuttaa lyhentämään iltaohjelmaa. Soitan Henrille, joka senttaa suunnitelmanmuutoksen koko kuuteen autoon hajautuneelle joukolle: ei Kannuskoskelle vaan Inkilään! Nyt päästään valoisalla leiriin, josta Lampinen jo soittaa ja kuvailee

paratiisiksi. Vähän ahdasta on, mutta viimeisenä rantautujana saan pikku telttani söpösti saunan terassin eteen.

Tavalliset kuviot: iltasta naamaan ja tunnelmointia pimenevässä yössä, Henrillä puoli kiloa lampaanpaistia. Porukkakin on enimmäkseen näiltä retkiltä tuttua, aina hyväntuulista. Uuden veren vähyyttä selittää se, että osallistujalista oli tuplasti ylihuukattu jo keväällä, kantapeikot etunenässä. Vähän mietin, mahtavatko ymmärtää, mitä huomena tehdään. Sidon köyden paattini keulaan.

Kovaa ryynäystä

Aamun aurinko häätää usvaa tyyneltä järveltä, kun retkue popsii palaa. Tänään ei voi tankata yli. Teltat jäävät sijoilleen, ja paatteihin pannaan vain päivän tarpeet. Melotaan kaakkoon kohti vastarantaa. Reitti on pieteetillä talven pitkinä iltoina kaluttu mutta vain kartalla. Ensimmäinen rantautuminen on suunniteltu kartan kiviselle rannalle mutta vastassa onkin tiivis ruovikko. Pusken keulilla väylää, jota luulen toisten seuraavan, ja nousen liejukkoon. Ketään ei näy. Äänistä päätellen jokainen on raivannut oman tiensä.

Pääsen rantalepikkoon ja huutelen joukkoa perääni löydettyäni ojan, jota myöten suunnistaa. Köysi rinnan ympäri ja pulkka vetoon. Alkumatka menee ojanpohjaa, kunnes on noustava metsän puolelle. Minulla on saappaat, monella crocsit, joilla sopii upota mutaan.

Möykkyisässä viidakossa viisimetrisen kajakki taipuu huonosti. Parin metrin veto ja sitten köysi olalta ja takaisin oikaisemaan perää. Raskasta reuhdonta. Tein inkariaikoinani tämmöistä ympyräreittejä etsiessäni. Ähellän sen verran etumatkaa muihin, että ehdin suunnistaa ja valita parhaan reitin. Pelkään, että jokainen virhemetri kertautuu 20:llä, tosin pari inkaria etsii omia polkujaan keskemällä suota.

Haulikko ja koira

Nyhdän maantien poikki ja löydän sen jälkeen ojan yli kohtaan, jossa puusto viimein harvenee. Rämmin taaksepäin ja huutelen porukkaa hollille. Ähinää ja reittineuvoja lentää siellä täällä. "Onko vielä hauskaa?", kysyn, eikä kukaan kehtaa kieltää. Peräpäässä on hiljaisempaa. Mökkitielle on ilmestynyt mies juttelemaan mukavia haulikostaan ja koirastaan. Hänestä metsässä rypeminen ei kuulu jokamiehenoikeuksiin.

Viidakon jälkeen suon reuna on ihana alusta vetää pulkkaa. Edessä odottaa soistuneen Myllylammien maalauspaikka. Juon kerralla vesipullon tyhjäksi ja lampsin taaksepäin auttamaan muita. Huono omatunto painaa: pitikö kunnon ihmisiä tuoda tämmöiseen. Silloin on kaikilla jo hauskaa, kun Ilkka ottaa ryhmäkuvan melojista, joiden alta maannousu vei veden.

Vettä näkyvissä

Eteenpäin. Jos Myllylampi on kokonaan soistunut, olemme pulassa. "Vettä näkyvissä", huudan helpottuneena. Huolestun uudestaan, kun vastarannalle on ilmestynyt veneranta ilman kartan ja ilmakuva lupaa. Onneksi se on tyhjä eikä sen takana ole mökkiä, saati haulikkomiestä. Ylitys numero kaksi alkaa.

Metsää on ojitettu ja maasto koneen jäljiltä rujo. Toiset uittavat hetken ojaa, sitten kutsuu ryteikkö. Rakennan Markun kanssa pitkospuita isoimman ojan yli. Väliin tulee helpottava pelto, joka päättyy taas leveään ojaan, johon Aulin kenkä juuttuu. Ojan takana on kartan mukaan suo. On voinut joskus ollakin, nyt se on huonosti harvennettu sekametsä. Talousmetsän puupellossa on puolensa.

Talsin taaksepäin räjäyttämään paatteja yli ojan. Vastaan tulee puusutusta ja hikeä. "Ollaan jo puolivälissä taipaletta", yritän rohkaista. Luen naamoista, että puoliväli ei ole suinkaan hyvä uutinen. Nuoremmatkin miehet haukkovat happea auttaessaan takajoukkoa.

Pelloilta järveen

Toinen heinäpelto-osuus pelastaa paljon, sillä sen voi vetää yhteen menoon ja koko ruumiilla. Lampinen kiskoo kahta kerralla. Pellon jälkeen näkyy ihanaa, lainehtivaa, melottavaa vettä. Harvoin on lounastauko näin paikallaan. Ensimmäin katsotaan maalauspaikka. GPS-laitteet eivät kuitenkaan väriä löydä, sen paremmin kuin silmät.

Hiijärvellä puhalttaa kevyesti vastaan ja jään joukosta, koska ranteeni vinkuu kipua. Alkoi jo viikko sitten Tove Janssonin 100-vuotisretkellä, kun yritin surffata pelkillä käsillä. Huomaan tulleen paikkaan, jossa kerran sain hirmuhauen. Maalauspaikka vilahtaa melkein ohi, vaikka aika paljon sen eteen tuli reuhattua.

Mustikanpoiminta

Tullaan viimeiselle vetotaipaleelle, jossa vaihtoehtoina ovat 700 metrin kanto tai käretytely tietä pitkin, taikka vähän lyhyempi metsäretki totuttuun tapaan. Otan skutsin, muut lähtevät tielle. Mustikkamättäät ovat ihme! Parinkymmenen metrin veto ja sitten pysähdys lähättämään vetoköyden varassa 45 asteen kulmassa. Siitä mustikoita saa kumartumatta. Nyhdän varpuja kuin karhu ja hotkin kuivaan suuhuni.

Miehujärvellä pienen joen laskettuani yhtä muut. Reitillä on vielä yksi kysymysmerkki: onko Naistinjoessa vettä? Joen mutkat avautuvat eteen yhtä viehättävinä kuin keväällä käydessäni. Upea viisto kallio nousee yhtäkkiä virran ja metsän väliin.

Kelkjärvelle päästyä ollaan Väliäylän selkeillä vesillä. Rymy ohi, kaikki mukana. Tappioita tuli: kompassi, kamera, muutama vesipullo, jokunen banaani ynnä muuta jäi metsiin. Kukaan ei halua palata etsimään. Yksi evä irti, ja mökkipaattini kansiköystö roikkuu entisenä.

Laumaeläimiä

Vapaan veden riemu siivittää porukan hirmu liitoon. Kotisaareen palatessa nähdään Kalamaniemien kaksi kalliomaalausta, tällä kertaa ihan parhaasta päästä. Muuan laiturikoira luulee löytäneensä laumansa ja uikuttaa mukaan. Se hyppää veteen ja ui Maaritin kylkeen. Mukava tulla valmiiseen leiriin saunomaan, uimaan ja purkamaan päivän kauhut. Vesimelontaa 23 kilometriä, kuivaa kaksi. Kova ja kiva lauma on. Ihmettelen, ettei kellään mennyt hermo eikä huumori.

Sunnuntaiaamuna ei yhtään harmita, että Ilkka oli jo talvella ampunut alas päivälle suunnittelemani kahden kilometrin ylityksen ja viiden kilometrin ojanpohjaosuuden. Riitta diagnosoi yltyneen kipuni jännätupen tulehdukseksi ja lainaa rannetuen, jonka avulla nilkuttaa yllättävän hyvin.

Ukkonen uhittelee, vaan ei osu kohdalle. Koko päivä palautellaan kauniilla säällä parin maalauspaikan kautta Kannuskoskelle ja kotiin. Melonta on hauskinda vedessä. Reippaalla ryynäyksellä voi laajentaa reittivalikoimaa.

Kesäisen Itämeren vitsaus

Mela upposi puuroon

Teksti ja kuvat: Eeva Rinta-Kanto

Tammisaaren kansallispuisto Länsi-Uudella-
maalla tarjoaa mahtavat puitteet melonta-
retkelle. Puisto ulottuu sisäsaaristosta aina
avomerelle asti, vajaa 90 prosenttia puistosta
koostuu vesialueista. Viime kesänä saaristo
tarjosi kauniin luonnon vastapainona sho-
keeraavan näyn: sinilevälaulat ulkomerellä
saivat voimaan pahoin.

Tammisaaren kansallispuistossa kelpaa
kenen tahansa vesistöjen ystävän liikkua.
Puistoon ei kuulu yhtään manneraluetta vain
muutama isompi saari kuten Älgö, Fladalan-
det ja Jussarön länsiosa. Melojille tarjolla on
hyviä rantautumispaikkoja ja ihania pouka-
mia, kunhan on tarkkana mairinnousukiel-
tojen ja yksityisrantojen kanssa. Laivaväylältä
kannattaa hakeutua sivummalle erityisesti
heinäkuussa, jolloin siellä käy aika kuhina.

Kauniin saaristomme liejuinen uhka

Vietimme viime kesänä ihastuttavan viikon
retkeillen Tammisaaren saaristossa. Helteinen
heinäkuu tarjosi ihastuttavat puitteet saa-
ristolaiselämään, mantereella olisi varmasti
tullut hiki. Tarkkailimme kalasääksien perhe-
elämää ja tutustuimme Suomenlahden mo-
nipuoliseen luontoon. Valitettavasti kauneu-
della oli myös kääntöpuolensa. Jouduimme
toteamaan Itämeren erittäin huolestuttavan

sinilevätilanteen. Tuntui kammottavalta meloa
paikoin jopa liisterimäisessä, vihreässä vellissä,
jota oli joka puolella silmäkantamattomiin.
Rantautuminen tuntui vastenmieliseltä kivi-
koiden ollessa liejun peitossa. Paikoissa, joissa
tilanne ei ollut näin huolestuttava, sinilevää
näkyi vedessä hiutaleina.

Mitä on tämä mönjä?

Huolestuneena kilautin siskolleni, mikrobiolo-
gi Johanna Rinta-Kannolle. Hän kertoi ensin-
näkin, että sinilevä ei ole levä vaan syanobak-
teeri. Syano nimessä viittaa tunnusomaiseen
sinivihreään väriin. Sinilevät ovat luonnollinen
osa vesistöjä, mutta rehevöityminen edistää
erityisesti myrkyllisten sinileväkukintojen
syntymä. Sinilevistä osa on myrkyllisiä, ja ne
tuottavat mm. maksa- ja hermomyrkyä.
Levä voi olla eläimille hengenvaarallinen, ih-
misille se voi aiheuttaa esimerkiksi ihottumia,
päänsärkyä ja kuumeilua. Paljaalla silmällä
sinilevän myrkyllisyyttä ei voi päätellä.

”Sinilevä viihtyy ravinnerikkaissa ja lämpi-
missä vesissä. Viime kesänä tilanne oli erityi-
sen huono lämpimän ja tyynen sään vuoksi.
Itämerellä sinilevätilanne on seurausta pit-
käaikaisesta typpi- ja fosforikuormituksesta.
Vaikka mm. Pietarin jätevesien puhdistus on
vähentänyt kuormitusta, Itämereen valuu yhä
liikaa ravinteita muualta”, Johanna kertoo.

Miten minä voin ehkäistä sinilevää?

Vesistöjen rehevöityminen ja ihmisten lyhytnäköisyys lisäävät sinileviä. Suomi on henkeä kohti laskettuna yksi maailman merkittävimmistä typpi- ja fosforivirran tuottajista. Maa- ja metsätalouden suurin yksittäinen ihmisen aiheuttama ravinteiden lähde vesistöihin. Omassa elinpiirissään kannattaa kiinnittää huomiota rehevöittävien päästöjen vähentämiseen esimerkiksi

- kompostoimalla
- vähentämällä yksityisautoilua
- laskemalla pesuvedet retkillä vesien sijasta maastoon
- huolehtimalla loma-asuntojen ja rantasaunojen jätevesien puhdistamisesta pienpuhdistamossa
- ostamalla fosfaatittomia pesuaineita.

Lähteet:

- SLL Keski-Suomen piiri: <http://www.sll.fi/keski-suomi/luonto/vedet/sinileva-ongelma>
- Luontoon.fi, Tammisaaren saariston kansallispuisto: <http://www.luontoon.fi/Retkikohteet/kansallispuistot/tammisaarisaaristo/Sivut/Default.aspx>

Helsingin Melojat ry:n Syyskokous

Aika: 30.10.2014 klo 18-20

Paikka: Kisahallin kokoustila

Paavo Nurmen kuja 1 D, Helsinki

Esityslista

1. Kokouksen avaus
2. Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjan tarkistajaa ja tarvittaessa kaksi ääntenlaskijaa
3. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden hyväksyminen
4. Työjärjestyksen hyväksyminen
5. Käsitellään esitys Suomen Melonta- ja soutuliitto ry:hyn liittymisestä
6. Vahvistetaan toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio sekä liittymis- ja jäsenmaksun suuruus
7. Valitaan hallituksen puheenjohtaja ja muut jäsenet erovuoroisten tilalle
8. Valitaan yksi tai kaksi toiminnantarkastajaa tai tilintarkastajaa ja yksi varatoiminnantarkastaja tai varatilintarkastaja
9. Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat
10. Kokouksen päättäminen

Kokoukseen sisältyy myös vapaata keskustelua seuran toiminnasta ja tulevaisuudennäkyistä strategisessa mielessä.

Hallituksen esitys toimintasuunnitelmaksi ja talousarvioksi laitetaan näkyville ennen kokousta yhdistyksen www-sivuille. Hallituksen esityksessä ehdotetaan luopumista lepäävästä jäsenyydestä.

Kokouksessa on tarjolla kahvia ja pullaa. Tervetuloa!

Hallitus

Posti Payö
Finlande
135910
Itella Posti Oy

PRIORITY

Itella Green

Lähetäjä: Helsingin Melojat ry, PL 944, 00101 Helsinki

